بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު

މާލެ

ދިވެހިރާއްޖެ

ނަންބަރު: 144-B15/N/2022/01

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2823-CVC-2022
- ހުށަހެޅި ފަރާތް: 1. ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު FC00172019)
  2. ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-1015/2016)
- ނިންމި ތާރީޚް: 13 އޮކްޓޫބަރު 2022

ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް

ތަޢާރަފު

1. މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2823-CVC-2022 ޤަޟިއްޔާއިން ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު FC00172019) (މީގެ ފަހުން ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ) އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-1015/2016) (މީގެ ފަހުން ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ) ގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި 28 އޮގަސްޓު 2022 ގައި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[1] އަދި ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދޭ ސަބަބެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ ބައެއް ކަންކަން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު އަލުން ހުށަހެޅުމަށް ދުވައްލިބުން ބޭނުންވާތީ މައްސަލަ އިސްލާހުކޮށް ހުށަހެޅުން ކަމަށެވެ. ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ

---

[1] ފޯމު 34 (ދަޢުވާ ނުވަތަ ދަޢުވާއިން ބައެއް އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު)

ގެ މައްސަލަ ކޯޓުގައިވާ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބަލައިގަތުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން 28 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[2]

މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް

2. ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް ގްރީން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އާއި ދެމެދު، ދ. ކުޑަހުވަދޫގައި 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓް ޢިމާރާތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ވެވުނު، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ނަންބަރު (AGR)138-FS2/PRIV/2019/73 އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ގުނޫނީ ސައިޓް އެއްކޮށް (ހުރިހާ ސައިޓް ބޮޑު ތަކެއް) ހަވާލުކުރުމުން ކަމަށާއި، އަދި ފާއިތުވި މުއްދަތުގައި ކޮވިޑްޕެންޑެމިކްސަބަބުން އިވެންޓްތަކަށް ފެށިން ވެފައިވާ ޑިލޭތަކަށް އެކްސްޓެންޝަން ދިނުމަށް 100 ޔުނިޓް ހަވާލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުން ޕްރޮޖެކްޓްގެ އިންޖީނިއަރ ކޮމްޕިއުޓަރ ގުޅޭ ތަރުތީބުން ފަހުން ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމައި، އަދި ފާއިތުވި މުއްދަތުގައި ކޮވިޑްޕެންޑެމިކްސަބަބުން އިވެންޓްތަކަށް ފެށި ޑިލޭތަކުގެ ސަބަބުން އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގެއްލުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިން ފުރިހަމަކޮށް ޖިނާއީ އުފެދުނު ޚަރަދުތަކުން ކަނޑައަޅައިދިނުމައި، އެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ދައުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު އެ ފަރާތްތަކަށް ޙާޞިލްކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ސިވިލްގެ ނަންބަރު 2823-CVC-2022 ޝަރުޢީ ދައުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އަދި މި ދައުވާއާއެކު ވަގުތީ އަމުރަކަށްވެސް އެދި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

3. ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް ގްރީން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މައްޗަށް ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރަކީ، އެ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލާ ދައުވާއާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން، ދ. ކުޑަހުވަދޫގައި 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓްގެ ޢިމާރާތްކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ބާކީ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް މިހާރު ހުރި ގެތަކުގެ ބަރަހަށް ނުވަތަ ސޯލާޕެނަލް ބަދަލުގެ އަސްލުން ވިޔަސް، އެހެންފަރާތަކާއި ހަވާލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއް ކަމެއް ނުކޮށް މަޑުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އާއި ދެމެދުވެވުނު ކޮންޓްރެކްޓުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މައްސަލަ ނިމެންދެން ކޮންމެހެން ސަރުކާރުން ސައިޓް ހުސްކުރުން ވަކިކުރުމުން މަޑުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް

---

[2] މާއްދާ 35 (އަނބުރާ ގެންދިޔުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބަލައިގަތުން އޮޅި މާއްދާ)

ޕްރޮޕަރޓީގެ، ހަޔަސިންތު އެންޑް އިންވެސްޓްމަންޓްސް އާއި، ދައުލަތުގެ ކަމާއި ގުޅުންހުރި މުޢާމަލާތްތަކުގެ މައްސަލަ އަމުރު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރުކަމެވެ.

4. ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އޭ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މައްޗަށް ނެރެދިނުމަށް އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރާ ގުޅޭ 21 އޯގަސްޓު 2022 ގައި ޝަރީޢަތުން ބޭއްވި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އޭ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރަކީ އެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މަދަނީ ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ބަޔަކާ ގުޅުމެއް ނެތް ވަގުތީ އަމުރެއްކަމާއި މަދަނީ ދަޢުވާގައި އެދިފައި ނުވާ ކަންކަމަށް ވަގުތީ އަމުރުގައި އެދިފައިވާތީ ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދު (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދު) ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއަށް ބިނާކޮށް އެ ވަގުތީ އަމުރު ދެއްކުމަށް ބާރުނުހުރި ފާހަގަކުރުމަށް ޓަކައި ޝަރީޢަތުން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

5. ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އޭ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި މިވާ ޤަޟިއްޔާ މިހާތަނަށް ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް ބަލާއިރު، މިޤަޟިއްޔާގައި ގޮތް ނިންމާފައިވަނީ އެޕްލިކޭޝަނުގައި ހުށަހެޅި ވަގުތީ އަމުރާއި ގުޅިގެންނެވެ. އަދި މިޤަޟިއްޔާ އާއި ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް ދެވިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން މަސައްކަތުގެ ދާއިރާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އޭ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާތީ، މިޤަޟިއްޔާ އާއި ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިން ދިފާޢު ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.

ދާއިރާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކުރުމަށް އެދިފައިވާ ސަބަބު

6. ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އޭ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދާއިރާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިން ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް

ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިން ހުށަހަޅާފައިވާ "އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު" އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތުމެވެ.[3]

6.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަކޫރު ފޮންޑޯ ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ދަ މޯރިޝަސް ކޮމަރޝަލް ބޭންކް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[4] ޤަޟިއްޔާގެ 31 ވަނަ ނުކުތާގައި ދައުވާއެއް އަލުން ހުށަހެޅޭނީ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް [ދައުވާކުރާ] ފަރާތަކަށް މުޖުބޫރުކޮށް ލިބިގެންވާ ހައްޤެއް ކަމުގައިވީނަމަވެސް ދައުވާ ކުރެވޭ ފަރާތުގެ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށާއި، ޢަދުލު އިންސާފަށް ހުރަސް އެޅުނަ ނުދިނުމަށްޓަކައި އަލުން ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ދައުވާއެއް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެ ފަރާތަކަށް މުޖުބޫރުކޮށް ލިބިގެންވާ ބައްޓަން ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން؛

6.2 އެގޮތުން މި މައްސަލައިގެ ދައުވާ ހުށަހެޅުއްވި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ޕްރޮޖެކްޓް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް ވަގުތީ އަމުރަށް އެދިނީ ޕްރޮޖެކްޓް ހުއްޓުވުން ކަމުގައިވާތީ ދައުލަތުން އެކަން ފާހަގަކުރުމުން، ވަގުތީ އަމުރު ގެޔޮގޮތުން ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި ދައުވާގައި އެދިފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ޕްރޮޖެކްޓް ހުއްޓުވުމުގެ ވަގުތީ އަމުރަކަށް މި މައްސަލައިގައި ބޭނުންތެރިކަމެއް ނެތިފައިވާކަން؛

6.3 ވަގުތީ އަމުރާ ގުޅޭ ކޯޓުން ނިންމާ ގޮތަކީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[5]ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާލާއިރު ސަރީޙައުން ބަޔާންކޮށްދީ މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ކަންކަމުން އެކަނިކަމުގައި، އެ ޤާނޫނުގައިކަން ސަރީޙައުން ގޮތް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، ދައުވާގެ އެދުންތަކުގައި މަޝްރޫޢުއާގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން ހިމެނިފައިނުވާތީ މަޝްރޫޢު ހުއްޓުވުމުގެ ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދެވޭން ނެތްކަން ސަރީޙައުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަން؛

6.4 މި ފުރުޞަތަކީ ވަގުތީ އަމުރު ދޫކުރުމުން ކޯޓުން ގޮތް ކަނޑައެޅުމުން ދައުވާގެ އެދުމާ ބަރާބަރުކުރާއިރު އަލުން މަޝްރޫޢާގެން ދައުވާ ހުށަހެޅުމަށް އެދުމަށްޓަކައި ދައުވާގެތެރޭ އިސްތިސްނާކުރެވުން އެދި އެދުމުގެ ކޯޓަށް ބަލާފައިގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަން؛ އަދި

6.5 ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ޕްރޮޖެކްޓު ހުށަހެޅި ދައުވާގައި އެދިފައިވަނީ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށްކަމަށްވާއިރު ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމުން ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދީފައިނުވާ ސަބަބުން ބިނާކޮށް ދައުވާ އިސްތިސްނާކޮށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހިމެނުމަށް އެކަމުގައި ދައުވާގައި ފަރާތްތަކުގެ ހައިސިއްޔަތުން ދައުލަތުގެ މަސްލަޙަތު ގެއްލުންކަމެއްކަން؛ ސަބަބަކީ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައެޅުން ދައުވާގެ އެދުމުގައި ހިމެނުމުގެ ފުރުޞަތު ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް އެކަމުގެ ފުރުޞަތު ފިޔަވަހިކުރުމަށް އެކަށީގެން ނުވެ، ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމުން އެ ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދީފިނަމަ ސަބަބަކަށް ފެންނާތީ

---

[3] އިބާ

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/89 ޤަޟިއްޔާ

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

އަލުން ދައުވާ އިސްތިޤުބާލުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ ދައުލަތުގެ ޕްރޮސެސް ހުއްޖަތުވާފަދަ ލިޓިގޭޝަނަށް ފުރުޞަތުދިނުމުގެ ކަމުގައިވާތީ ކަން؛ ވީމާ.

ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިޖްރާއަތު

7. މަދަނީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމާ ގުޅޭ އިޖްރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެ ޤާނޫނުގެ ބާވީސް ވަނަ ބާބުގައެވެ. އެ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިޖްރާއަތަށް ބަލާއިރު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ބޭނުންވާ ހިނދެއްގައި ދައުވާ އެކުގައި ނުވަތަ ދައުވާއިން ބައެއް އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[6] އަދި އެ ޤާނޫނުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ބޭނުންވާ ހިނދެއްގައި ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ކޯޓުގެ ހުއްދަ ބޭނުންވާނެ ހާލަތްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[7] އަދި ދައުވާއަކާ ގުޅިގެން އާރާމަކަން އެއްވެސް ފައިސާއެއް ދައްކާފައިވާނަމަ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދެވޭނީ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ރުހުން ލިޔުމުން ލިބިގެން ނުވަތަ ކޯޓުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[8] އަދި އެއްފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދައުވާތަކުގައި އެ އެންމެންގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދައުވާ ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން ބައެއްގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދެވިދާނެކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[9] އަދި ދައުވާކުރާ އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން ހިމެނޭގޮތުން ކޮށްފައިވާ ދައުވާތަކުގެ ދައުވާކުރާ އެއްވެސް މީހަކު ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދެވޭނީ ދައުވާކުރާ މީހުންގެ ރުހުން ލިޔުމުން ލިބިގެން ނުވަތަ ކޯޓުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[10]

8. މަދަނީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުން ބަލާއިރު ދައުވާކުރާ ފަރާތަކުން ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދަން ބޭނުންވާ ހާލަތުގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންޖެހެއެވެ. އަދި އެ ހުށަހެޅުން ދައުވާގެ އެހެން ފަރާތްތަކަށް ކޯޓުން ފޮނުވަންޖެހެއެވެ.[11] އަދި ދައުވާކުރާ ފަރާތަކުން ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދަން ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާ ބަލައިގަތުމުގައި އެ ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތަކުން އެދިފައިވާނަމަ ބަލަންވާނެއެވެ.[12] އަދި ދައުވާކުރާ ފަރާތަކުން ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދަން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކުރުމަށް ދައުވާލިބޭ

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މި މާއްދާގެ (ހ) އެކުން އިސްތިސްނާކޮށްވެސް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ދައުވާ ނުވަތަ ދައުވާގެ ބައެއް އަނބުރާ ގެންދެވޭނީ ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކު ކުރެވޭގޮތުންނެވެ. (1) އެ ދައުވާއާ ގުޅިގެން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެފައިވުން؛ (2) އެ ދައުވާއާ ގުޅިގެން ދައުވާގެ ހަބްސުކުރެވި ފަޔާ ކަމަކަށް ކޯޓުގައި އެއްބަސްވެފައިވުން؛ (3) ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދަން ބޭނުންވާ ތާރީޚުގެ ކުރިއަށް އޮތް 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ބާއްވަން ކަނޑައަޅާފައިވުން.

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 253 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 254 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ފަރާތުން ބޭނުންވާނަމަ ދައުވާ ޢަރުޟާ ގެންދިއުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން އެފަރާތަށް ލިބޭތާ 28 (އަށާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[13]

9. މި ކޯޓު ކުރިމަތީގައި އޮތް ހުށަހެޅުމަކީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައުވާ ޢަރުޟާ ގެންދިއުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކާއި އެ ހުށަހެޅުން އެ ޤާނޫނުގެ 254 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެކެވެ. ސާފުވަނީ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާ ޢަރުޟާ ގެނައުމަށް އުޒުރުވެރިވީ ދައުވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްފަހު އަލުން ހުށަހެޅުމަށް ކަމަށްވެފައި އެ ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކުރުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ބަޔާނުގައި ދައުވާ ޢަރުޟާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމާނީ ކިހިނެއްތޯ އާ ގުޅޭގޮތުން އުފެދޭ ސުވާލެވެ.

10. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަކޫރު ފޮންޑްރީ ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ދަ މޯރިޝަސް ކޮމަރޝަލް ބޭންކް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[14] ޤަޟިއްޔާގެ 31 ވަނަ ނުކުތާ އަށް ބަލާއިރު ކޯޓަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމަށްފަހު އެ މައްސަލައެއް އަލުން ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި އެ މައްސަލައެއް ޢަރުޟާ ގެންދިއުމަކީ ދައުވާކުރާ ފަރާތަކަށް މުޠުލަޤް ލިބިގެންވާ ޙައްޤެއް ނޫނެވެ. އަދި އެކަން އެހެން އޮންނަނީ ޢަދުލު އިންސާފަށް ހުރަސް އެޅެން ނުދިނުމަށާއި މައްސަލަ ޢަރުޟާ ގެންދުވާ ގޮތަށް އޮންނަ އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިފަން ނުދިނުމަށްކަން އެނގެއެވެ. އަދި އެ ޤަޟިއްޔާގެ 32 ވަނަ ޕެރެގްރާފުން ބަލާއިރު މައްސަލައެއް ޢަރުޟާ ގެންދިއުމުގެ އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިފުމަކީ (abuse of process) އިޖުރާއަތަށް އަމަލުކުރުމުގައި އިންސާފުން އެއްކިބާވުމާއި އެކަމުގައި އެކަށީގެންނުވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމާއި އަދި އިދާރީ ފަރާތަށް ބައިންސާފު ވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމެވެ.

11. މީގެ އިތުރުން ޝަކޫރު ފޮންޑްރީ ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ދަ މޯރިޝަސް ކޮމަރޝަލް ބޭންކް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[15] ޤަޟިއްޔާގެ 34 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ރަޝީދު ޙުސައިން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދައުވާ އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި އަލުން ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އޮންނަ ގޮތަށް މައްސަލައެއް ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދުމުން، އެ އެދުނުގޮތަށް އެކަން ނިންމުމާއި، އެ އެދުން ފަދައިން މައްސަލަ ނިންމައިދިނުން ކަނޑައެޅުމަކީ ފަނޑިޔާރުގެ ވިސްނުމާ އިޚްތިޔާރަށް ބަރޯސާވާކަމެވެ.

---

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ގެ 254 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/89 ޤަޟިއްޔާ

[15] އިބިދް

12. ދައުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއް ބާޠިލުކުރުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އެދޭ ބާވަތުގައި އެކަކުގައި ކޯޓުން އަމަލުކުރަންވީ ވަކި ގޮތެއް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިނުވާތީއެވެ. އެހެންކަމުން މި ބާވަތުގައި ކޯޓުން އަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް ނިންމުމުގައި އެހެން ގައުމުތަކުގައި މި ބާވަތުގައި އަމަލުކުރާ ގޮތް ބަލައިލުން މުހިންމުކަމުގައި ދެކެމެވެ. އެގޮތުން، އިނގިރޭސި ސިވިލް ޕްރޮސީޖަރ ރޫލްސް ގައި މި ބާވަތުގައި އަމަލުކުރާނެ ވަކި ގޮތެއް ނުވަތަ ޓެސްޓެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ހުއްދަދިނުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ސްޓަޓީ އެންޑް އަދަރސް ވ. ރިޕަބްލިކް އޮފް ކަޒަކްސްތާން ގައި ނޯ 2 ޖަސްޓިސް ޑޭވިޑް ރިޗަރޑްސް (David Richards LJ) ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.[16]

> As to the general principles relating to permission to discontinue proceedings to be derived from the authorities cited by the parties counsel in so far as relevant to the circumstances of this case, I bear in mind that (1) the rules do not prescribe any particular test for permitting discontinuance or, for that matter, for setting aside a notice of discontinuance; (2) a claimants desire to bring proceedings to an end where there is no counterclaim should be respected, not least because a claimant cannot be compelled to prosecute a claim; (3) the court has an inherent discretion including as to the timing of any discontinuance; (4) as with any judicial discretion, it may only be exercised in accordance with principle but is otherwise unfettered; (5) the courts objective, both substantively and procedurally, is to achieve a just result according to law and to limit costs to those proportionate to the case; (6) the consideration required of the court is of all the circumstances and not merely those concerning only one party or only some of the parties; (7) when considering all the circumstances, conduct, particularly that aimed at abusing or frustrating the courts process or securing an unjust tactical advantage, is relevant and may well be important, but it is by no means conclusive; and, (8) when considering all the circumstances, the court should also have in mind its realistic options, which may include imposing conditions while the proceedings remain extant·

13. މި ބުނުމަށް ބަލާއިރު ދައުވާކުރާ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދައުވާއަކާ ގުޅިގެން ރައްދު ދައުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާ ޙާލަތުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް އިޙްތިރާމް ކުރަންޖެހޭކަމާއި؛ ސަބަބަކީ ދައުވާއެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތަކަށް މަޖުބޫރުކުރުވި ކޮށްގެންވާނެކަމެއް ނޫންކަމެވެ. އެހެންނަމަވެސް ދައުވާއެއް އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ހުއްދަ ދިނުމާއި ނުދިނުމަކީ ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ އިޚްތިޔާރެއްކަމާއި އެގޮތުން ކޯޓުން އެ އިޚްތިޔާރު ބޭނުންކުރަންވާނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތީން ފަރާތްތަކަށް އިންސާފުވެރި ނަތީޖާއެއް ނިކުތުމަށްޓަކައި ވަށައިގެންވާ އެންމެހާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަމުން ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަކީ ކޯޓުގެ މަޤްޞަދުކަމާއި މައްސަލައިގެ ވަށައިގެންވާ އެންމެހާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމެވެ. އަދި އެގޮތުން މައްސަލައިގެ ވަށައިގެންވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު ބެލިދާނެ ކަންކަމަކީ އަންނަނިވި ކަންކަން ކަމެވެ.

---

[16] Stati and others v Republic of Kazakhstan (No 2), 2019 1 WLR 897

1. ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް؛
2. ދައުވާކުރާ ފަރާތާއި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތް؛ (conduct of the parties)
3. އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިފުން ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ރޭވިގެން ނުހައްޤު މަންފާއެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ކަމެއްތޯ (abuse of process or securing an unjust tactical advantage)

14. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަފާރު ވޯކްސް ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ދަ މޯރިޝަސް ކޮމާޝަލް ބޭންކް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[17] ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމާ ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޙާލަތުގައި އެހެން ގައުމުތަކުގައި އަމަލުކުރާ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ދައުވާއެއް އިސްލާހުކޮށް އަލުން ހުށަހެޅުމަށް ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ހުށަހެޅުމަށް ބާޠިލުކުރުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ޙާލަތުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދައުވާ އިސްލާހުކޮށް އަލުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދޭގޮތަށް ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގައި ކޯޓުން ބަލަންޖެހޭ މުހިންމު ކަންކަމަކަށްވާކަން އަހުރެން ދެކެމެވެ.

1. ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް؛
2. ދައުވާކުރާ ފަރާތާއި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތް؛(conduct of the parties)
3. އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިފުން ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ރޭވިގެން ނުހައްޤު މަންފާއެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ކަމެއްތޯ (abuse of process or securing an unjust tactical advantage)

ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔުމާދާކަން ނުވަތަ ޝަރުޠުތަކާއި ކަނޑައެޅުއްވުމުގައި ކޯޓުން ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން މައްސަލައިގެ ޙާލަތުން ތަފާތުވާނެކަން ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް؛

15. ދައުވާއެއް އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު އަލުން ހުށަހެޅުމަށް ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށްފަހު ދައުވާ ބާޠިލުކުރުމަށް ކުރިމަތިވާ ޙާލަތުގައި ގެންދިއުމާ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގައި ޝަރީޢަތުން ދިނުމުގައި ބަލާނެ އެއްކަމަކީ އެ ދައުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގައި ދެފަރާތަށް ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ކުޑަކުރެވުނުތޯ ބަލައިގެން ކަމަށް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ނަގައިދިނުމަށް ދައުވާކުރާ ޕްރައިވެޓް ޕްރޮޕަޓީ ރިއަލްސްޓޭޓް ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާއި ޕީ.އީ.އެސް ފަރުން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ހަރަކާތްތަކުން މި މައްސަލައިގައި ދެފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ނަގައިދިނުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ގެ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އާއި ފަރާތުން

---

[17] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/89 ޤަޟިއްޔާ

މިހާތަނަށް އެދިފައިވާއިރު ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަކީ ކުރިމަތިވާ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތް

16. މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވަނީ މި ދަޢުވާގެ ތެރެއިން ހުށަހަޅާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތުން ވަކި ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައިވަނިކޮށެވެ. އަދި ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރުގައި އެދިފައިވާ ކަމާއި މައުޟޫޢީ ދަޢުވާގައި އެދިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] އެގޮތުން މ. [illegible] 100 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ފުރުޞަތު ލިބިދިނުމަށް [illegible] ދަޢުވާގައި [illegible] މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ [illegible] [illegible] އަމުރާ ގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި ޝަރީޢަތުން ވަގުތީ އަމުރު ނުނެރުނުކަމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ [illegible] މައުޟޫޢީ ދަޢުވާގައި އެދިފައިވާ [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް ވަގުތީ [illegible] އެދިފައި [illegible] [illegible] ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން [illegible] މި ދަޢުވާ [illegible] [illegible] ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކޮށް، އެކަމުގެ އަލީގައި ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު [illegible] ލިބިގެންދާނެކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މި ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] މި ދަޢުވާ އަނބުރާ [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރިސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ [illegible] [illegible] [illegible]

މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މައްސަލައިގައި ޢަމަލުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ.

އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިފުން ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ރޭވިގެން ނުހައްޤު މަންފާއެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ކަމެއްތޯ

17. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަރޫ ވޯލްޑް ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ދަ މޯރިޝަސް ކޮމާޝަލް ބޭންކް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[18] ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 32 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޕްރެސިޝަން އިންޓީރިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް ގެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ހިފާފައިވާތޯ ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

17.1 ޕްރެސިޝަން އިންޓީރިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް ގެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަކީ އެފަރާތަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 252 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ލިބިފައިވާ ޙައްޤެކެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަރޫ ވޯލްޑް ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ދަ މޯރިޝަސް ކޮމާޝަލް ބޭންކް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[19] ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 33 ވަނަ ޕެރެގްރާފުން ރިޢާޔަތްކޮށްލާއިރު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަކަށް ހަމައެކަނި ލިބޭ ކަމަކީ ދަޢުވާ އިސްތިސްނާކޮށް ހުށަހެޅުމުން އެކަމަށް އެއްގޮތަށް އިޖުރާއަތުގެ ބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި ހިފިކަމަށް ބެލެވޭނެ ވަޒަނެއް ނެތްކަމެވެ.

18. އެހެންނަމަވެސް މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު ޕްރެސިޝަން އިންޓީރިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.އީ.އެސް ގެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވަނީ މި ނިންމުމުގެ 16 ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ސަރަޙައްދުން ގޮސް ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަގުތު އަދި ގަޑިން ހާޒިރުވަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ބައްދަލުވުމަށް ފަހު ކަމަށާއި، އެކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން

---

[18] [illegible]

[19] [illegible]

ކަނޑައަޅާފައިވާ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމާ ގުޅޭ އިޖުރާއަތުގެ ނަހަމަ ބޭނުން ހިފުމަށް ކުރެވޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

19. ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.ޕީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ އިސްލާހުކުރުން އަލުން ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަށް ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދަން އެދިފައިވަނީ ވަކި ގޮތަކަށް ހޯދިގެން ނުހައްދޫ މަސްލަހަތެއް ހާސިލުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރާކަމެއްކަމަށް ބަލާއިރު މި ނިންމުމުގެ ފިޤުރާ 16 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މި ދަޢުވާ އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި އަލުން ހުށަހެޅުމަކީ މި ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމުން ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.ޕީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ މި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުން ހުށަހެޅުން ވަކިވެ އަލުގާ ދެވިގެން ހާމަވެގެން ދިޔަ ކަނޑައަޅައި ރިޢާޔަތްކުރާ ދަޢުވާ އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި އަލުން ހުށަހެޅުމަށްޓަކައިކަމަށް ބޭނުމުގެ ފުރުޞަތު އެކަށީގެން ވަކި ގޮތަކަށް ހޯދިގެން ނުހައްދޫ މަސްލަހަތެއް ހާސިލުކުރުމުގެ ގޮތުން އެގޮތުން ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމެއްކަމުގައި ދެކެމެވެ.

ނިންމުން

ދެންފަހެ، އިސްވެދިޔަ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން ޕްރެސިޝަން އިންޖިނިއަރިންގ ސާރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަދި ޕީ.ޕީ.އެސް މެރިން ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އެދިފައިވާގޮތުގެ މައްޗަށް މި ދަޢުވާ އިސްލާހުކޮށް އަލުން ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި، މި ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހަޅައި ހުށަހެޅުން ބަލައި ނުގަތުމަށް ނިންމައިލީމެވެ.

17 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1444

13 އޮކްޓޯބަރު 2022

ޖުވައިރާ ސިދީޤާ

ޤާޟީ